

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/87/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4218202112
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4218202112.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803 zast. Advokátska kancelária TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanému: I. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. D. XX, o zaplatenie 2.858,47 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 16. januára 2019 č. k. 8Csp/69/2018-131 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 2.858,47 eura, dlžné úroky 134,11 eura, bankové poplatky vo výške 54,50 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 2.858,47 eura od 01. 04. 2018 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku súd žalobu zamietol a rozhodol, že žalobca má nárok voči žalovanému na náhradu trov konania vo výške 37,81%. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 497, § 499, § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 5, § 54 ods. 1, 2, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 1 ods. 2, § 2 písm. a) b), d), § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy a § 23a ods. 1, 2 zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa a vykonaným dokazovaním zistil, že dňa 23. 11. 2012 uzatvorili strany sporu úverovú zmluvu č. 9330338387. Na základe tejto zmluvy žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 3.500 eur. Tento úver sa žalovaný zaviazal splácať v 96 mesačných splátkach po 63,95 eura v období od 20. 12. 2012 do 20. 11. 2020. Úroková sadzba bola v zmluve dojednaná vo výške 12,90% ročne, pričom RPMN bola v zmluve ustálená vo výške 15,85% pri priemernej RPMN vo výške 19,37%. Celková výška nákladov spotrebiteľa bola 2.399,30 eura. Dátum konečnej splatnosti úveru bol stanovený na deň 20. 11. 2020. Neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy boli všeobecné obchodné podmienky účinné od 23. 06. 2012. Žalovaný zmluvné povinnosti vyplývajúce mu z úverovej zmluvy riadne neplnil, preto žalobca využil svoje právo v zmysle zmluvy o úvere o obchodných podmienok a ku dňu 27. 07. 2015 vyhlásil svoju pohľadávku titulom úveru za splatnú (list žalobcu zo dňa 06. 07. 2015, ktorú listinu, vychádzajúc z predloženej kópie doručky žalovaný si prevzal dňa 27. 07. 2015). Žalobca svoju pohľadávku ku dňu predčasného zosplatenia úveru vyčíslil na sumu vo výške 3.047,08 eura, ktorá pozostávala z dlžnej istiny vo výške 2.858,47 eura, úroku vo výške 134,11 eura, poplatkov za upomienky vo výške 39,65 eura, poisťného 14,85 eura. Lehotu na zaplatenie dlžnej sumy žalobca určil na 10 dní od doručenia

výzvy. Žalovaný dlžnú sumu titulom predčasne zosplatneného úveru neuhradil. Z predloženého výpisu z úverového účtu mal súd preukázané realizované transakcie na tomto účte. Predmetom konania je záväzok žalovaného, ktorý vznikol z úverovej zmluvy. I keď sporná zmluva predstavuje tzv. absolútny obchodný záväzkový vzťah (§ 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka), predmetná zmluva je súčasne spotrebiteľskou zmluvou a na žalovaného je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa, pretože pri jej uzavieraní nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, teda na právny vzťah založený zmluvou o úvere je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), a to cez odkaz podľa ustanovenia § 1 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka. Podľa názoru súdu uvedený záver vyplýva zo skutočností, že tzv. spotrebiteľské zmluvy (i keď sú upravené v Občianskom zákonníku) nepredstavujú osobitný zmluvný typ aplikovateľný len na občianskoprávne vzťahy, naopak, príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné aplikovať na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ bez ohľadu na to, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah (vyplýva to najmä z toho, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách sú systematicky zaradené vo všeobecnej časti Občianskeho zákonníka, a teda nepredstavujú osobitný zmluvný typ zo záväzkovej časti). Preto na právny vzťah založený zmluvou o úvere aplikoval súd ustanovenia Obchodného zákonníka, ako aj ustanovenia Občianskeho zákonníka (týkajúce sa spotrebiteľa a spotrebiteľských zmlúv). V tejto súvislosti súd upriamil pozornosť na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. 04. 2015 (sp. zn. 3MCdo/14/2014), podľa ktorého ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. V prejednávanej veci súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že podaná žaloba je dôvodná len sčasti a tejto nie je možné v plnom rozsahu vyhovieť. Zo skutkového tvrdenia žalobcu nepopretého žalovaným mal súd za preukázané, že žalobca ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 23. 11. 2012 úverovú zmluvu. Nakoľko žalovaný si svoje povinnosti vyplývajúce z uzavretej úverovej zmluvy neplnil, úver riadne a včas nesplácal, žalobca ku dňu 27. 07. 2015 predčasne zosplatnil úver a žalovaného vyzval na úhradu sumy zosplatneného úveru. Záväzok žalovaného, ktorý bol uplatnený v tomto konaní, žalobca vyčíslil ako dlžnú istinu vo výške 2.858,47 eura, dlžný úrok z istiny vo výške 1.508,94 eura do 31. 03. 2018, úroky zmluvné 12,90%, ako aj zákonné 5,05%. Súd považoval za dôvodnú žalobu iba v časti istiny 2.858,47 eura, v časti uplatneného úroku 134,11 eura (do vyhlásenia splatnosti nad rámec tejto sumy žalobu zamietol (1.508,94 - 134,11), priznal ďalej bankové poplatky 54,50 eura a uplatnené úroky z omeškania vo výške 5,05% zo sumy 2.858,47 eura odo dňa 01. 04. 2018 do zaplatenia, keď žalobca si úrok z omeškania uplatnil v súlade s ustanovením § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, vo výške vyplývajúcej z § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Pokiaľ ide o uplatnený nárok na zaplatenie zmluvného úroku vo výške 12,90% ročne z dlžnej sumy 2.858,47 eura od 01. 04. 2018 do zaplatenia, súd v tejto časti považoval žalobu za nedôvodnú. V tejto súvislosti súd dospel k záveru, že žalobca má nárok na zmluvný úrok len do času účinkov vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru (ktorej zmysel spočíva v predčasnom zosplatnení záväzku dlžníka z dôvodu porušovania zmluvných povinností dlžníkom), pretože týmto jednostranným právnym úkonom sa pohľadávka veriteľa predčasne stáva splatnou v celom rozsahu. Vzhľadom aj na účel zmluvného úroku, ktorým je odplata za poskytnuté peňažné prostriedky, vyhlásením splatnosti úveru poskytnutého na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou, stratil žalobca právo uplatňovať si zmluvné úroky aj naďalej. Podľa názoru súdu dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov platia len do splatnosti dlhu a od splatnosti úveru je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj z úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. V danej veci žalobca pristúpil k vyhláseniu splatnosti úveru a tým treba považovať celý dlh za splatný a nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. V tejto súvislosti súd poukázal na ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa zmluvné dojednanie, ktoré by zaviazovalo žalovaného k plateniu zmluvných úrokov aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru odchyľovalo od zákona v neprospech spotrebiteľa, pretože by zhoršilo jeho postavenie. S poukazom na uvedené súd žalobu v časti uplatneného zmluvného úroku za obdobie odo dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru do zaplatenia zamietol. Súd doplnil, že v žiadnom prípade nejde o poskytovanie nepatričnej ochrany nepoctivým dlžníkom, ale jeho záver vyplýva z výkladu vyššie citovaných ustanovení právnych predpisov a na podporu svojej právnej argumentácie súd poukázal i na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18. 09. 2012 sp. zn. IV. ÚS 476/2012-14, kde ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľný výklad rozhodnutia krajského súdu, keď po zosplatnení úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania, a nie úrokov z úveru. Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá

sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto rozdielne spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Takéto konanie veriteľa neponíma v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu, a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov. Je na vôli veriteľa, či k využitiu inštitútu zosplatnenia úveru pristúpi, alebo nie. V tejto súvislosti nemožno opomenúť, že zosplatnenie je právnym úkonom, ktorým sa mení hlavný úverový vzťah, pričom úrokový vzťah je voči nemu vzťahom akcesorickým, ktorý zaniká spolu so zánikom hlavného záväzkového vzťahu. Ohľadne tohto právneho názoru súd odkázal na rozhodovaciu prax súdov SR, napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. júna 2015 sp. zn. 6Co/190/2014, 1Co/30/2012, 19Co 4/2017, Krajského súdu v Nitre z 24. 10. 2018 sp. zn. 6Co/19/2018, 6Co/142/2018, NS SR 4 Obo 143/1998 (R 59/1998,) ako aj Ústavného súdu SR v uznesení zo dňa 18. 09. 2012 sp. zn. IV. ÚS 476/2012-14. O trovách konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP, a keďže v predmetnej veci mal žalobca úspech v 68,90% a žalovaný v 31,09%, preto celkom bol žalobca úspešný v 37,81%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd obsadený súdnym úradníkom samostatným uznesením v zmysle ustanovenia § 262 ods. 2 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote v zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania žalobca odvolanie, odôvodniac ho tým, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. K tvrdeniu súdu, že žalobca nemá nárok na úrok z úveru po zosplatnení, uviedol, že uvedené tvrdenie odporuje zákonu a protiprávne zvyhodňuje protiprávne konanie spotrebiteľa. Takáto ochrana spotrebiteľa nie je primeraná a popiera všetky zásady civilného konania, predovšetkým rovnosť strán. Poukázal na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 29Cdp 2906/2000. Poukázal na to, že Ústavný súd SR vykladá pojem zosplatnenia zánikom pôvodného záväzku, na ktorého miesto nastupuje záväzok úplne nový. Má za to, že takýto výklad je nesprávny, nakoľko zosplatnenie úveru spôsobuje len jedinú zmenu v záväzku, a to v lehote konečnej splatnosti a straty práva platiť v splátkach. Žiaden zákon neupravuje, že zosplatnenie úveru spôsobuje zmenu všetkých zmluvných podmienok. Práve z tohto dôvodu a logickosť výkladu NS ČR sa žalobca opiera o judikatúru tohto súdu. Poukázal na rozhodnutie NS ČR z 13. 12. 2006 sp. zn. 33Obo 399/2005 a uviedol, že nová dohoda zmluvných strán o termíne splatnosti znamená síce zánik povinnosti dlžníka splniť dlh tak, ako bolo pôvodne dohodnuté, nie však zánik jeho povinnosti plniť. Vzhľadom na totožnosť znenia ustanovení Občianskeho zákonníka, konkrétne § 516 o zmene záväzkov je akceptácia predmetného výkladu logická. Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru veriteľom je prejavom vôle veriteľa smerujúcom k zániku povinnosti dlžníka platiť svoj dlh v splátkach a vzniku novej povinnosti, zaplatiť celý dlh

jednorazovo v stanovený termín. Z tohto prejavu vôle žiadnym spôsobom nevyplýva, že veriteľ mení záväzok dlžníka v ostatných jeho právach a povinnostiach. Výklad, k akému dospel súd, sa neopiera o vyjadrenú vôľu veriteľa, o ustanovenia zákona o zmene záväzku a o ustanovenia zákona o zmluvách o úvere. Akýkoľvek iný výklad, než ten, že veriteľ zmenil záväzok, čo do termínu splatnosti, nie však čo do ostatných podmienok úveru, je nesprávny. Súdom prezentovaná koncepcia stavia veriteľa do obzvlášť nevýhodného postavenia. Veriteľ nemá k dispozícii vlastné finančné prostriedky z úveru, ale ani za toto obmedzenie nemôže poberať dohodnutý zákonný úrok. V konaní bolo preukázané, že žalovaný zostáva dlžný, a teda jeho záväzok doposiaľ nezanikol.

Keďže nezanikol hlavný záväzok dlžníka, nemožno hovoriť o zániku akcesorického zmluvného úroku. Medzi pojmi splnenie záväzku a splatnosť záväzku je pritom markantný rozdiel. Podľa ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, ktorým sa zmluva o úvere riadi, platí, že veriteľ má nárok na úroky z úveru až do času riadnej úhrady poskytnutého úveru. Z obsahu uvedeného ustanovenia, nie je možné dospieť k takému záveru, že veriteľ nemá v prípade zosplatenia úveru nárok na zmluvný úrok. Súd pri svojom rozhodovaní nevzal do úvahy tú skutočnosť, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru sa týka len istiny úveru. Zmluvný úrok nebol kapitalizovaný do celkovej dlžnej sumy. Súd tak de facto, napriek uzatvorenej platnej zmluve o úvere, rozhodol o zániku zmluvnej podmienky v rozpore s platnou právnou úpravou, čím žalobcu bezdôvodne ukrátil o čas zmluvnej odmeny za poskytnutie úveru. Zmluvný úrok je odplatom za poskytnutie finančných prostriedkov a tvorí tak ekonomickú podstatu poskytovania finančných prostriedkov ako podnikateľskej činnosti veriteľa. Pokiaľ pred časom vyhlásenia predčasného splatenia úveru v prípade omeškania dlžníka s úhradou je možné od neho požadovať tak zmluvný úrok, ako i úrok z omeškania, vzniká otázka, z akého dôvodu po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru sa zrazu súdu javí vzťah medzi dvoma úrokmi, zmluvnými a zákonnými z omeškania iný. Ide o totožné právne i skutkové situácie, ktoré nemožno posudzovať rozdielne. Súd odmietnutím priznania zmluvného úroku konal v rozpore s právnou zásadou, že nikto nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho konania. Poukázal na rozhodnutia NS ČR, ktorý nárok na zmluvný úrok po zosplatení úveru veriteľovi priznáva. Poukázal aj na rozhodnutia krajských súdov a navrhol, aby odvolací súd žalobe žalobcu v plnom rozsahu vyhovel a žalovaného zaviazal na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

5. Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 2.858,47 eura, úrokov z istiny 1.508,94 eura, zmluvného úroku vo výške 12,90% ročne zo sumy 2.858,47 eura od 01. 04. 2018 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 2.858,47 eura od 01. 04. 2018 do zaplatenia, bankových poplatkov vo výške 54,50 eura a trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným uzatvoril dňa 23. 11. 2012 zmluvu o úvere č. 9330338387, na základe ktorej poskytol žalovanému úver vo výške 3.500 eur. Žalovaný sa zaviazal vrátiť žalobcovi istinu, zaplatiť mu úroky, poplatky a iné peňažné plnenia podľa zmluvných dokumentov. Žalovaný neplnil úver riadne a včas. V dôsledku omeškania žalovaného s plnením úveru žalobca vyhlásil dňa 27. 07. 2015 úver za predčasne splatný.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ustanovení § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania (§ 380 ods. 1 CSP). Odvolateľ

v podanom odvolaní fakticky svojim dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvavej činnosti odvolacieho súdu.

9. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

10. Predmetom odvolacieho konania v dôsledku žalobcom podaného odvolania je posúdenie nároku na úrok vo výške 1.374,83 eura (1.508,94 - 134,11) a zmluvný úrok vo výške 12,90% ročne zo sumy 2.858,47 eura od 01. 04. 2018 do zaplataenia a výrok o trovách konania.

11. Čo sa týka nároku na zmluvný úrok v sume 1.374,83 eura (1.508,94 - 134,11) a zmluvný úrok vo výške 12,90% ročne zo sumy 2.858,47 eura od 01. 04. 2018 do zaplataenia, teda za obdobie po zosplatení pohľadávky žalobcu, pokiaľ súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcovi prináleží dohodnutý úrok z poskytnutých prostriedkov len do splatnosti dlhu a po splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť veriteľovi úrok z omeškania, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženi, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi, je podľa názoru odvolacieho súdu správny. V tejto časti vo vzťahu k zamietajúcemu výroku súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, na základe ktorého zistil správne skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil aj správny právny záver. Odvolací súd sa s jeho odôvodnením v tejto časti stotožňuje a na rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti v plnom rozsahu odkazuje. V tejto otázke nie je rozhodovacia prax súdom na Slovensku ustálená, preto odvolací súd posudzoval túto otázku v súlade s rozhodovacou činnosťou nášho senátu ohľadne tejto otázky, keďže pre odklon od jeho doterajšej rozhodovacej činnosti podmienky splnené neboli.

12. Pokiaľ žalobca tvrdí, že po zosplatení dlhu má nárok na dojednaný úrok, odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na aplikačnú prax súdov, ktorá sa otázkou priznania úrokov za úver po splatnosti, a teda, či popri úroku z omeškania a iných sankciách, tieto žalobcovi patria, už zaoberala. Najvyšší súd SR vo veci 4Obo 143/1998 uviedol, že dohodnuté úroky z poskytovaných prostriedkov patria len do splatnosti dlhu. Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania. Takýto záver Najvyššieho súdu SR je logický, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženi, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Uvedené rozhodnutie akceptoval i Ústavný súd SR vo veci sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18. 09. 2012, ktoré podrobne rozobral súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku. V tomto rozhodnutí Ústavný súd SR v posúdení tejto otázky spôsobom, ako to urobil súd prvej inštancie nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené.

13. Pokiaľ žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom dňom 27. 07. 2015, týmto svojim jednostranným právnym úkonom zásadne zmenil pôvodne dohodnutý úverový vzťah a zmluvné úroky a úroky z omeškania sú síce obe príslušenstvom pohľadávky, ale majú odlišné funkcie, keďže zmluvné úroky sú odmenou (cenou) za užívanie istiny a úroky z omeškania predstavujú zákonom stanovenú sankciu za omeškani s platením istiny, na rozdiel od zmluvných úrokov ich môže veriteľ požadovať, aj keď neboli dojednané. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na základnú charakteristiku úverového vzťahu, keď v dôsledku uzatvorenia zmluvy o úvere dochádza u veriteľa k stavu absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne v splátkach vracia, za čo mu prináleží zmluvne dojednaný úrok, ktorý predstavuje cenu peňazí, t. j. odplatu za to, že veriteľ počas trvania zmluvného vzťahu nemá istinu úveru v dispozícii a nemôže s ňou nakladať a produkovať zisk. Tento absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok dojednaný v zmluve, ktorý je splácaný spolu so splátkami úveru.

14. V prípade, ak dôjde k predčasnému alebo k mimoriadnemu zosplateniu úveru na základe jednostranného úkonu veriteľa, v dôsledku ktorého dôjde k zmene pôvodného úverového vzťahu, vznikne (tak, ako sa stalo aj v danej veci u žalobcu) nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplataenia úveru, znamená to, že veriteľ má právo

získať okamžite celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, s ktorou môže disponovať. Tým teda stráca nárok veriteľa na úroky za požičané peňažné prostriedky od spotrebiteľa. Naproti tomu, v dôsledku tohto jednostranného právneho úkonu veriteľa, dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba, a teda užívať a splácať ich postupne v splátkach a vznikne mu povinnosť uhradiť celú požičanú sumu spolu s kapitalizovaným úrokom ku dňu zosplatnenia. Pokiaľ si dlžník nesplní svoju povinnosť vrátiť požičané prostriedky, má veriteľ možnosť vymáhať si celú zosplatnenú pohľadávku (úver) a dlžník, ktorý nesplní povinnosť vrátiť zosplatnenú pohľadávku, sa dostáva do omeškania a je povinný uhradiť veriteľovi aj úrok z omeškania. V opačnom prípade by nastal nespravodlivý a ústavne nekonformný stav pre spotrebiteľa, ktorý by bol vystavený sankciám vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej mal nárok na úroky zo zmluvy. Za takejto situácie by nastal stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by mal nárok na dohodnuté úroky, ako keby k zmene záväzku nedošlo. Podľa názoru odvolacieho súdu, len do oprávnenej držby požičaných finančných prostriedkov, a teda do mimoriadneho zosplatnenia celého úveru v danej veci bolo možné požadovať úrok z úveru a po zosplatnení pohľadávky mal veriteľ (žalobca) právo iba na úrok z omeškania a nemal už nárok na zmluvne dojednaný úrok.

15. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnému žalovanému síce vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, avšak keďže mu žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, odvolací súd rozhodol, že žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva. Odvolací súd síce v zmysle ustanovenia § 262 ods. 1 CSP mal rozhodovať len o nároku na náhradu trov konania, ale keďže v takom prípade by o výške náhrady trov konania po právoplatnosti rozhodnutia musel rozhodovať podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie, aj keď už v čase rozhodovania odvolacieho súdu bolo zrejmé, že žalovanému žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, preto v záujme, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá v zmysle čl. 17 CSP rozhodol, že žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).